

דף מידע

אשה לאשה, מרכז פמיניסטי חיפה / יולי-אוגוסט 1993

ایشاه لإيشاه مرکز مناصرة المرأة حيفا Haifa Feminist Center

ביחד ובגדול

סידור עבודה חדש

חנה ספרן

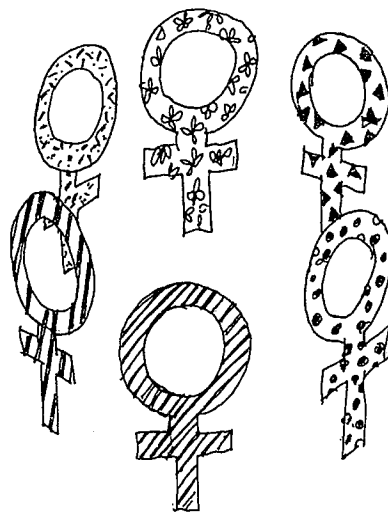
הכנס הפמיניסטי התשיעי שהתקיים בגבעת חביבה בימים חמישי-שבת 20-22.5.93 היה אירוע מרגש ומיוחד במינו. הכנס אורגן בסיסמא של "ביחד למרות השונות" והתנהל על פי חלוקה מיוחדת שבאה לתת קול לנשים ולעולמות השונים שמהן באו. נשים מזרחיות, פלסטיניות, אשכנזיות, לסביות, התחלקו בזמן ובמקום שהוקצו לכל נושא. לא עוד קבלה מתוך התעלמות אלא נסיון לקבל ולהתחבר לנשים אחרות, תוך נסיון ללמוד ולהכיר. השנה כמו בשנה הקודמת, המפגש עצמו הפך לחלק מרכזי בחויה המשותפת, כאשר הסדנאות והדיונים ברבי השיח ובערב האידאולוגי מהווים מקור לפתיחת דיון בנושאים נוספים.

כ-600 נשים ואתן כ-100 ילדים/ות מלאו את גבעת חביבה עד אפס מקום. אולם המליאה בעת הדיון האידאולוגי

לא עוד קבלה מתוך התעלמות אלא נסיון לקבל ולהתחבר לנשים אחרות תוך נסיון ללמוד ולהכיר.

שנמשך כחמש שעות היה מלא לחלוטין וכך גם חדר האוכל במשך כל ימי הכנס. נשים שהגיעו אל הכנס בפעם הראשונה פגשו עולם אחר שגם השפה שלו היא דבר המצריך לימוד. אפשר היה לחוש ברגעי מתח ואף כעס כאשר שאלות או הרהורים קשים

הושמעו, כאשר הושמעה ביקורת מוגזמת, קוצר סבלנות, התנשאות והתנכרות כלפי אחרות. אבל, כמו שכתבה אורנה לנדאו בעתון "חדשות", "הרגשות האלו, שהתעוררו אצל כמה מאיתנו בפורומים הרחבים, לא היו עולים אלמלא הנוכחות בכנס ואלמלא האופי המיוחד שנשא. בשיחות פרטיות לפחות גילתה כל אחת עם איזו מידה

של דיכוי היא מוכנה לחיות, וגם עם מה לא. לא היתה ברירה אלא להשיל כמה דעות קדומות, וגם קצת מירוק מצפון עוד לא עשה לאף אחת שום דבר רע".

הכנס אורגן ע"י קבוצה של נשים וארגונים פמיניסטיים שעבדו יחד במשך השנתיים האחרונות. הקבוצה המארגנת נפגשת פעם בחודש, בת"א, והיא פתוחה לכל אשה או ארגון פמיניסטי שרצו להצטרף. הארגונים השותפים לתכנון וארגון הכנס הם: קלייפ - קהילה לסבית פמיניסטית, אשה לאשה - מרכז פמיניסטי חיפה, שייך- שיוון יצוג לנשים, התנועה הפמיניסטית, נגה - מאגזין פמיניסטי, שדולת הנשים בישראל, קבוצת נשים מזרחיות. נשים רבות

עזרו ועבדו קשה כדי שהכנס יצלח. נשים למען נשים - ארה"ב ישראל שלחו תרומה למימון מלגות לנשים והקרן החדשה לישראל נחלצה לעזרת הכנס ונתנה מענק חירום שאיפשר למספר כה גדול של נשים משכונות להגיע יחד עם ילדיהן.

חוץ מזה, לחזור לדבריה של אורנה, "היו הרבה נשים מענינות בכנס, והרבה נשים שהיה נעים לגלות שגם הן שם. היה נחמד לגלות שלהיות פמיניסטית יכול להיות מובן מאליו. .... ייתכן שהוא לא ענה על הצורך של כל אשה ואשה לדבר על ההתלבטויות שלה, אבל מבחינת הפמיניזם בארץ קרה בגבעת חביבה דבר חשוב: ניסוח מחדש של סדר היום הפמיניסטי בישראל." סדר יום לנשים שאינו מקבל ואינו משלים עם יחס של זלזול לנשים, עם אונס ורצח נשים, עם אפליה ודיכוי על כל ביטוייה. סדר נשים הקורא לסדר חברתי חדש שבו יש מקום לכל סגנון חיים ולכל קבוצה

...קרה בגבעת חביבה דבר

חשוב: ניסוח מחדש של

סדר היום הפמיניסטי

בישראל.

והתארגנות. נשים רבות חזרו מהכנס עם רצון ומרץ למצוא דרכים להתארגנות ולפעולה כמו שאמרה פאני בנן שהגיעה לכנס עם קבוצה משכונת נוה יוסף "הכנס היה חוויה אמיתית, ולדעתי מוכרחים להמשיך בפעילות הזאת של נשים. יש כל כך הרבה נשים שלא מודעות לעצמן, לזכויות שלהן בעולם, נשים אומללות, שחייבים להעלות את המודעות שלהן. פשוט מוכרחים".

נגד פרסומות "מעצבנות". המדריך ערוך בצורה בהירה ומובנת לכל, לכן כבר באותו ערב הרגשתי בטוחה מספיק לפעול: התקשרתי לפיצריית נאפולי סניף קריית ביאליק, שפרסמה בעיתון המקומי פרסומות לפיצות הביתה בנוסח המקובל בענף: "חייג והיא מגיעה חמה". צילצלתי וביקשתי לדבר עם המנהל. העובדים סירבו לתת לי לדבר איתו. ורק אחרי שאמרתי שברצוני להודות על השירות הטוב של המסעדה הם נעתרו. לאחר שהצגתי את עצמי בשם מלא ובנימוס, סיפרתי לו שכאשר ניתקלתי בפרסומת חשבתני שמדובר בפרסומת לנערות ליווי (כל זאת בהתממות מוחלטת). להפתעתי הרבה הוא הביע זעזוע רב מהרעיון והסכים איתי שהפרסומאי הגזים הפעם ושלא היתה לו כל כוונה להעביר מסר כזה. הוא הבטיח לי לשנות את נוסח הפרסומת. שלחתי לו גם מכתב, מנומס אך תקיף, עליו היו חתומים חברות וחברים שלי. מאז שונה נוסח הפרסומת ל: "חייג והיא מגיעה מייד". אני מזמינה שוב את פיצות נאפולי (בצירוף ד"ש ממני למנהל).

למזלי, החוויה הראשונה במאבק היתה חיובית ומחזקת. מאז נתקלתי בתגובות פחות נחמדות והרבה אטימות. אני מאמינה שלכל אזרחיות וזרכנית, יש את הזכות לערער על מסרים שהתקשורת מעבירה לנו. אם יותר אנשים יידעו שיש להן כוח להשפיע, חברות הפרסום יחשבו פעמיים לפני שיוצאים עם פרסומת פוגעת. כל מי שמעוניינת לפעול ביחיד איתנו, מוזמנת להשאיר מספר טלפון במרכז. נשמח לשלוח לך גם את המדריך.

דיווחים פמיניסטים מהמזרח הרחוק

נופר ליפקין, מתנדבת ותיקה שלנו, מספרת לנו במכתב האחרון שלה:

נחשו מה? מצאתי את הפמיניסטיות החודיות. טיילתי לתומי ברחוב בבנגלור ופתאום נתקלתי בחפגנה של נשים בשחור נגד אלימות בשם הזת, ונגד אונס נשים ע"י קיצונים דתיים. מייד מצאתי לי שלט והצטרפתי. התברר שיש בבנגלור קבוצה פמיניסטית די קטנה (בערך 14 נשים),

דוקי פלצמן, מנחת הסדנה מעוניינת להנחות סדנאות במפעלים ובמקומות עבודה.

פמיניזם בקמפוס

קבוצת סטודנטיות מתנדבות של "אשה לאשה" החלו השבוע בפעילות באוניברסיטת חיפה.

הקבוצה ארגנה עצומה נגד פרסומות פוגעות בנשים ויותר מ-400 מרצות/ים וסטודנטיות/ים תמכו במאבק וחתמו על העצומות שקראו למפרסמים של מילקי שטראוס, ולחברת אמקור, להפסיק את הפרסומות של מוצריהם.

הסטודנטיות נערכות לפעילות פמיניסטית במסגרת הקמפוס בשנה הבאה. יוקמו קבוצות תמיכה לסטודנטיות שעברו הטרדה מינית ע"י מרצים. בכוונת הקבוצה לערוך מחקר ולבדוק את היקף התופעה.

ממחקר שנעשה לאחרונה באוניברסיטת תל אביב עולה כי לפחות אחוז אחד של הסטודנטיות עברו הטרדה מינית.

הקבוצה קוראת לסטודנטיות וסטודנטים להצטרף לפעילויות לקראת שנת הלימודים הבאה. אפשר להשאיר הודעות במרכז עבור אורלי, או להשאיר הודעות בחטיבה ללימודי האשה, חוג ללימודים כלליים אוני' חיפה טל. 240358

פרסומת חמה - תגובה צוננת...

אלונה גולדנברג, מתנדבת פעילה בפרויקט בתי משפט, ומשתתפת בקורס הכשרה של קו החירום, משתפת אותנו בהישגים הראשוניים שלה נגד פרסומת פוגעת בנשים:

לפני כחודשיים התנדעתי לפעילות בנושא נשים במדיה המתקיימת במרכז. אני מורה ואין כל הכשרה בנושא תקשורת מלבד העובדה שאני נוהגת לקרוא עיתונים וחובבת צילום. קיבלתי ב"אשה לאשה" את מדריך התגובות שהוציא לאור המכון לחקר תקשורת. מטרת המדריך הוא לספק כלים והנחיות לכתיבת מכתבי תגובות

"מיתוסים לעומת עובדות" הטרדה מינית, מה זה??

בתאריך 28.7.93 (ראי לוח אירועים) תתקיים השתלמות למניעת הטרדה מינית במקומות עבודה, באמצעות סרטי וידאו. התכנית תוכננה על מנת לסייע לעובדות/ים בארגונים בזיהוי ופתרון מצבי הטרדה מינית, לפני שיגיעו לשלב המשפט. רוב המנהלות/ים והעובדות/ים יכולות/ים לזהות הטרדה מינית. אמירות כגון: "אני מעוניין בך באופן אישי, ואני מציע לך לשקול את הנושא לטובתך האישית" בולטות לחלוטין, אך כשצריך לזהות מצבים סמויים הגבולות פחות ברורים.

התכנית "מיתוסים לעומת עובדות" מתייחסת להטרדה מינית מנקודת מבט של ההנהלה, ומנקודת מבט של העובדות/ים, ומתייחסת לאינטרסים של שתי הקבוצות.

התכנית כוללת: חמישה צעדים לזיהוי מצבים של הטרדה מינית, כיצד לשוחח עם החשוד בהטרדה, ובאיזה מקרים יש לנקוט בפעולה מהירה, וכן את הסיבות שבגללן נפגעות אינן מגישות תלונות. התכנית מספקת כלים כיצד לבדוק את מקום העבודה ולהתערב כשידוע שקיימת הטרדה מינית אך טרם התקבלו תלונות.

Events

1.7.93

Thursday at 8 pm:

"Esther Levitan a woman in resistance", an anti-Apartheid and peace activist, who was jailed in South Africa for her protest work, will introduce her new book - "The book of Esther". (In English) The event will take place at "Shutafut", 18 Hillel St.

12.7.93

Monday at 6:30 pm:

"Feminism and Lesbian existence": a meeting with young women from all over the world, who are now participating in the leadership seminar "Kol Isha" of WUJS (world union of Jewish students), to discuss the Israeli reality. The event will take place at Isha L'Isha. (In English with translation to Hebrew).

27.7.93

Tuesday at 7:30 pm:

"How to identify and deal with implicit sexual harassment at the work place, at school, in the army and other places". Workshop with Rocky Felzman. The event will take place at Isha L'Isha.

9.8.93

Monday at 8 pm:

"To surrender your independence completely", Meeting with author Michal Adam, who will discuss her new book "Transition surrender shady", a book about women living in a troubled neighborhood in Haifa in the 1950's. The event will take place at Isha L'Isha.

22.8.93

Sunday at 7:30 pm:

Isha L'Isha Annual meeting. Refreshments will be served. Reports will be given on organization's activities and projects. Hannah Safran will talk about: "Never a dull moment - working in a Feminist organization".

فعاليات

93/7/1

يوم الخميس الساعة 8:00 مساءً
"استر لڤيتان- المرأة المناضلة" نلتقي استر لڤيتان المناضلة ضد البر تهايد. بجنوب افريقيا ونشطه السلام التي سجتت وابعدت من وطنها لنشاطها من أجل مساواة السود.
تعقد الامسية تكريماً لها لاصدار كتابها الجديد "قصة استر" (بالانجليزية). وذلك في نادي "مشاركة" شارع هيلل 18 (الحوار بالانجليزية مع ترجمة للعبرية).

93/7/12

يوم الاثنين الساعة 18:30
"النسوية والتعايش السحاقي" لقاء وحوار مع نساء من انحاء العالم والموجودات في البلاد ضمن قيادات "صوت المرأة"، من قبل فوجي الاتحاد العالمي للطلاب اليهودي، للتعرف على الواقع الاسرائيلي. يجري اللقاء بمركز المرأة لمناصرة المرأة على السطح وذلك مع تضيفات اللقاء باللغة الانجليزية مع ترجمة للعبرية).

93/7/17

يوم الثلاثاء الساعة 19:30
"كيفية تشخيص ومواجهة المظاردات الجنسية في اماكن العمل، في المدرسة في الجيش وغيرها"
حلقة نقاش تتولى عرافتها روكي فلتسمان (تفاصيل اضافية تجديدها في المادة المرفقة للبرنامج) يجري اللقاء في مركز "المرأة للمرأة".

93/8/9

يوم الاثنين الساعة 20:00
لقاء مع الكاتبة ميخال ادام حول كتابها الجديد "عبور الاستسلام".

93/8/22

يوم الاحد الساعة 19:00
الاجتماع السنوي لتنظيم "المرأة للمرأة" يشمل: تجمع وضيافة خفيفة، تقارير حول نشاط التنظيم والمشاريع، حنة سفران تتحدث حول: "لا توجد لدي لحظة بدون عمل او قلقلة او مهرجان العمل في "المركز النسوي"

אירועים

1.7.93

יום חמישי בשעה 20:00

"אסתר לויטן-אשה במאבק", פגישה עם אסתר לויטן לוחמת נגד האפרטהייד בדרום אפריקה ופעילת שלום אשר נאסרה וגורשה מארצה בשל פעילותה למען שוויון חשורים. הארוע לכבוד צאת ספרה החדש "סיפוריה של אסתר" (באנגלית). הערב יתקיים במועדון "שותפות, רח' הלל 18. (באנגלית)

12.7.93

יום שני בשעה 18:30

"פמיניזם וקיום לסיבי", פגישה ודיון עם נשים צעירות מרחבי העולם הנמצאות בארץ בפרייקט מנהיגות, "קול האשה" של הווגיס (התאחדות העולמית של הסטודנטים היהודיים), כדי להכיר את המציאות הישראלית. האירוע יתקיים באשה לאשה על הגג עם כיבוד. (באנגלית עם תרגום לעברית).

27.7.93

יום שלישי בשעה 19:30

"כיצד לזהות ולהתעמת עם הטרדה מינית סמויה במקומות עבודה, ביה"ס, צבא וכיו"ב". סדנא בהנחיית רוקי פלצמן. (פרטים נוספים בחלק פנימי של הדף) האירוע יתקיים באשה לאשה.

9.8.93

יום שני בשעה 20:00

"לותר ויתור מוחלט על עצמיותך", פגישה עם הסופרת מיכל אדם שתספר על סיפורה החדש "מעבר הכניעה המצל", ספר על נשים באוירה ללא מוצא בשכונת מצוקה בשנות ה-50 בחיפה. הארוע באשה לאשה.

22.8.93

יום ראשון בשעה 19:00

אסיפה שנתית של אשה לאשה. התכנסות וכיבוד קל. דיווחים על פעילות הארגון והפרויקטים. חנה ספרן תדבר על הנושא: "אין לי רגע דל או סקנדל או פסטיבל! - עבודה במרכז פמיניסטי".

הודעות

א ש ה ל א ש ה

אנו מחפשות אשה המתמצאת במחשב: טיפולים, אחזקה ותוכנות ומוכנה להתנדב במרכז.

אנו מחפשות אשה שתלמד עברית לנשים עולות חדשות.

מסיבות ריקודים לנשים במוצאי שבת הראשונה בכל חודש, במרתף 10 ליד הסינמטק, נפסקות לתקופת הקיץ. המסיבות יתחילו מחדש באוקטובר.

קו פתוח בשפה הרוסית לנשים במצוקה בנושאים של אפליה בעבודה, בעיות אישיות, בדידות וכדו'. פועל בימים ג', ר' ד' בשעות 17:00-19:00.

פרוייקט תעסוקה לנשים פרוייקט נסיוני זה בא לעזור לנשים המחפשות עבודה ו/או המוענינות להחליף עבודה. אנו נעזור לנשים לכתוב קורות חיים ולחפש עבודה באופן אקטיבי תוך כדי תהליך של עזרה הדדית ורכישת בטחון עצמי. נשים רבות זקוקות לתמיכה דוקא בתקופה של חיפוש עבודה, שינוי מקצוע או חזרה לעבודה אחרי הפסקה ארוכה. ננסה לעזור להן. נא לטלפן לאסתי בטלי 664949, בימי חמישי אחר הצהריים או להשאיר הודעה.

אנו מבקשות מכולן להמשיך ולשלוח 50 שקלים דמי חברות לשנת 1993. תודה שלוחה לאלו שתרמו ותורמות מכסף ומזמןן כדי להגדיל ולהרחיב את פעילות המרכז. נשים המוענינות להצטרף לפעילות פמיניסטית מוזמנות לקבוע איתנו פגישה להכרת המרכז ודרכי הפעילות בו.

שוב! חשוב! חשוב!

כל מי שידעת על נשים אשר עובדות ומקבלות רק תשר (טיפ) כשכר עבודה, אפשר להתלונן נגד המעסיק ב: יחידה לאכיפת חוקי עבודה משרד העבודה והרווחה ירושלים רח קפלן 2 טל. 02-752352 אנו התלוננו השבוע על מסעדה באיזור חיפה אשר מעסיקה נערות ומשלמת להן רק טיפים

קורסים וקבוצות

מכונאות רכב קורס חדש יתחיל אחרי החגים משך הקורס 10 פגישות. הרשמה באשה לאשה.

כדורסל לחובבניות הקבוצה נפגשת פעם בשבוע בימי שישי בשעה 16:45 באולם הפועל, רח' ציפורה זייד. דמי השתתפות סמליים לכל פגישה. בקרוב יתכן שהקבוצה תעבור לשחק כדורסל בחוף הדרומי. נא לברר פרטים במרכז.

קבוצת תמיכה לנשים במשבר הגירושין תתחיל קבוצה חדשה אחרי החגים עם הנחיה מקצועית, אפשר להצטרף, פרטים במרכז.

פרוייקט בריאות - נשים המוענינות להיות שותפות בצוות חשיבה בנושאי בריאות האשה מוזמנות ליצור קשר עם אירית במרכז טלי 664949.

הודעות

כ ל ל י

מדריך תגובות לפרסומות פוגעות יצא לאור ע"י המכון לחקר תקשורת והוא כולל: הצעות מעשיות לכתובת מכתבי תגובה, פרסום פוגע הגדרות ואבחנות, הנחיות לניתוח פרסומת ומוטיבים פורנוגרפיים בפרסומת. את המדריך אפשר לקבל במרכז ע"י תרומה של 10 שקלים.

קבוצת תמיכה להומוסקסואלים ולסביות שהם הורים נפגשת פעמיים בחודש בימי א' 19:30 - 21:30. לפרטים נוספים טלי 241918 לחן הרשקוביץ.

חנות יד שניה לבגדים ברח' מסדה 36 מציעה מגוון של פריטי לבוש מיוחדים.

טפולי רפלקסולוגיה (עיסוי בכף הרגל) משולב במסג' לשיפור ואיזון תהליכי הגוף והנפש (לבעיות גב, נשימה, מעי עיכול, מחזור הדם, כאבי ראש וכדו'). הטיפול לנשים, ילדים ותינוקות בלבד. מחירים נוחים בטלי 672235 רחל.

במרכז סיוע לנפגעות תקיפה

מינית ואונס:

דרושות מתנדבות ללווי ותמיכה בנפגעות אונס ותקיפה מינית-לנעמי.

עומדת להפתח קבוצת תמיכה לנפגעות אונס ותקיפה מינית ולנפגעות גילוי עריות, נא לפנות לנעמי.

קורס לסייעות דוברות רוסית יפתח בקרוב, נא לפנות לנעמי או טניה בטלי 660111, 675118.

בהצלחה! לענת הופמן חברת מועצת העיר ירושלים לקראת הפריימריס של מרצ.

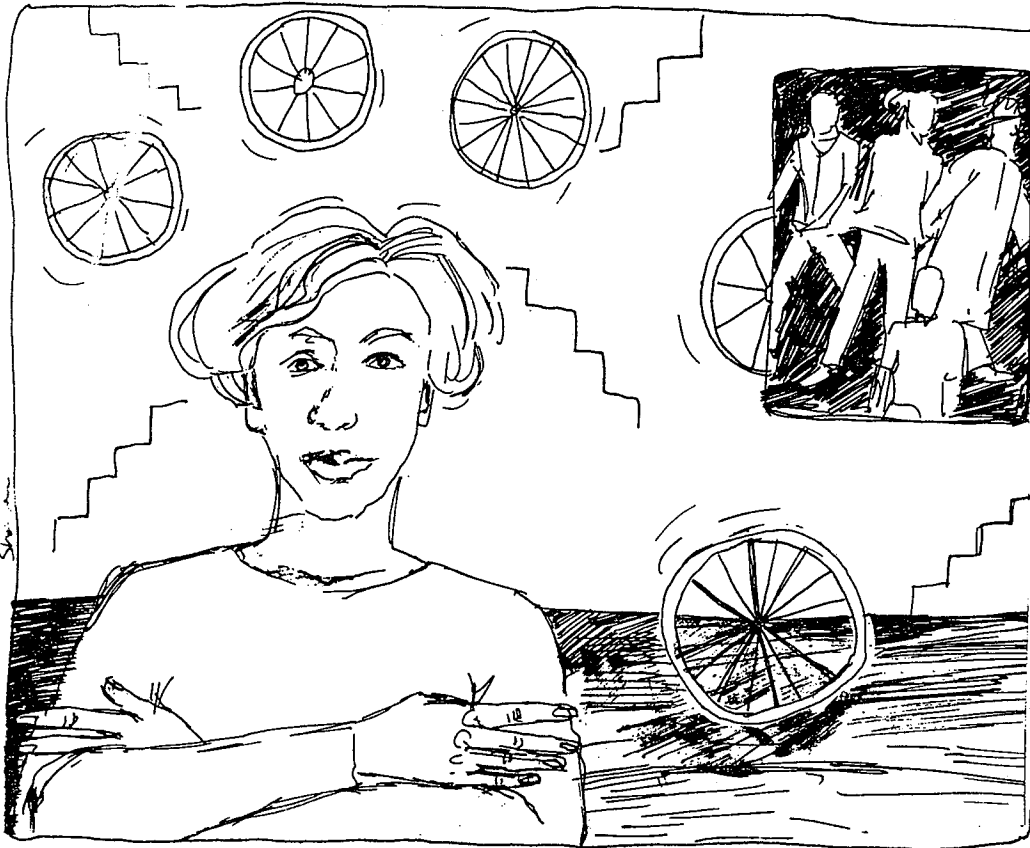
.....

לפרטים נוספים אתן מוזמנות לטלפן ו/או לבקר במרכז בימים א' - ה' בין השעות 9:00 - 17:00 טלי 664949, ארלוזורוב 88, חיפה

We are open from sunday o thursday from 9:00-7:00. Please visit or phone 04-664949, 88 Arlozorov st., laifa.

.....

יוצא לאור בעזרת הקרן החדשה ישרא

ל מאוד פעילה, הן עשות דברים
 מת מופלאים בתחום של סינגור
 ינוי חוקים, עבודה עם המשטרה
 קהילה בעיקר בנושא רצח כלות
 לל נדוניה - בעיה נפוצה וכאובה
 ווד בהודו - עזרה פרטנית לנשים
 ד. אחת מהקבוצה פתחה תנות
 רים פמיניסטית, היחידה בהודו,
 ות מאוד מרשימה עם המון ספרים
 ווירה של להיות שוב ב"אשה
 ושה". נפגשתי איתן כמה פעמים
 יפרתי להן על "אשה לאשה". את
 "עיון לישם" נשים בשחור" הן קבלו
 גשה ישראלית שאחת מהן פגשה
 דום אמריקה. היתה הרגשה חזקה
 ל "אחוות נשים", אפילו לא הייתי
 דעת כמה שזה היה חסר לי....
 זרתי להן את הכתובת בחיפה,
 טיחו ליצור קשר."
 זר מצרפת לנו ספר על נשים והודו
 פי מידע. מי שמעוניינת, נשמח
 זתחלק!

קיבלנו גם גלויות מתלמה בר דין,
 הרי ההימליה. תלמה מספרת
 שלחה לנו חומר על נשים טיבטיות.

זייס עם זה

ל החיים עם נכות

הכנס הפמיניסטי התשיעי התאפיין
 עם יותר מתמיד בריבוי של קבוצות
 וים שונות זו מזו, שהמפגש ביניהן
 זה לאירוע יוצא דופן וחשוב. יחד עם
 ות, קבוצה אחת - פא בלטה
 זעדרותה - קבוצת ייצוג לנשים
 ות. סביר להניח שהיו מספר נשים
 נכות, אך נשים אלו כנראה היו
 וזהות עם אחת מהקבוצות שקבלו
 יטימציה והכרה בכנס. יתכן, והן לא
 שבו שזה נושא לכנס פמיניסטי.
 ושא עלה באשה לאשה בעקבות
 נבה שקראנו במגאזין MS שהסבה
 ת תשומת ליבנו לבעיה. בנוסף קרה
 מרצה נאלצה לתת הרצאה במקום
 חר ולא באשה לאשה, כי לא יכלה
 גלות לקומה הרביעית. מאחר ואנו
 זחליכי מעבר לדירה חדשה הסכמנו
 לנו שאנו חייבות לחפש מקום עם
 שה קלה לכל אשה.

בוני שר קליין, אשר בימה את
 סרט "זה לא סיפור אהבה" על
 עשיית הפורנוגרפיה, הפכה בעצמה
 אשה נכה בעקבות שבץ מוחין שעברה
 זני כחמש שנים. היא התראיינה

לתכנית רדיו והביאה בפני
 המאזינים/ות קולות מהכנס הראשון

אני רוצה שאנשים ידעו שאני קיימת, שאני תורמת לחברה, אני אשה מתחשבת ושותפה מלאה של החברה.

של הנכיס/ות בוונקובר קנדה. להן
 תרגום קטעים מהקלטת - "מחפשת
 את מקומי" (באדיבות בוני קליין).

לנשים שאינן נכות עצם המחשבה
 שהן עצמן עלולות להפוך ביום מן
 הימים למוגבלות היא מחשבה
 מפתידה. יש לנו קושי עצום להשלים
 עם דרך חיים שבה נהיה מוגבלות.
 הנכות עצמן אכן משלימות עם
 מוגבלותן והרבה מהן לא מקבלות את
 יחס הרחמים והפחד של החברה. יש
 הרבה דעות קדומות וחוסר ידע לגבי
 חייחן בגלל היותן בלתי נראות ובגלל
 שקולן אינו נשמע. בוני שר קליין ידועה
 יותר לציבור כתברה בעזרת הקולנוע
 הלאומית של קנדה וכבמאית הסרט
 "זה לא סיפור אהבה". לרוב סרטיה
 עסקו בנושאים הקשורים בחיי נשים.
 בקונגרס בוונקובר היא השתתפה גם

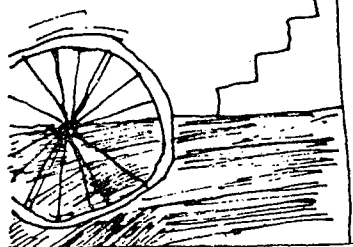
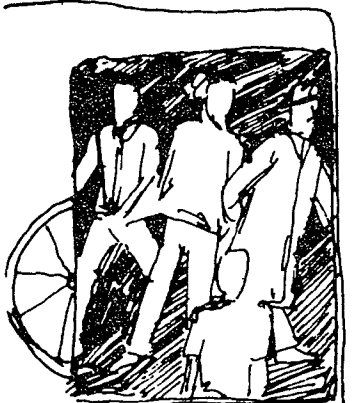
כנציגת המדיה וגם כאשה עם נכות.
 בוני: אני עדיין מחפשת את עצמי
 בעולם החדש של הנכות, מודדת אותו
 ומנסה למצוא בו את מקומי. ב1987
 לקיתי בשבץ מוחין, נותרתי נכה
 לחלוטין ולא יכולתי לנשום בכוחות
 עצמי תקופה ארוכה. הפכתי תלויה
 וחסרת אוניס. בהדרגה למדתי הכל
 מחדש, איך לאכול, לנשום, ללכת
 לשרותים ולבסוף לעבור לשבת בכסא
 גלגלים. שמרתי מרחק מהנכות
 האחרות בבית החולים כי הרגשתי
 שאני לא אחת מהן. חשבתי שאני
 פשוט עוברת שלב ובסופו של דבר אצא

הנכות שלי היא רק חלק ממה שאני, קודם כל אני אשה ואני דורשת את ההכרה הזאת, זה מה שחשוב.

מזה. בדיעבד עקשנותי היא שעזרה לי
 במשך השנים הארוכות של השיקום
 ובזכותה הגעתי עד הלום. היום אני
 יכולה ללכת כמה צעדים בעזרת שני
 מקלות הליכה, אך לרוב אני מסתובבת
 על גלגלי מעין תלת אופניים. היציאה
 לכנס היתה עבורי הנסיעה הגדולה
 הראשונה מאז השבץ ועבודה ראשונה

אבל יש גם הרבה מקום לכעס מפני שאנחנו מאבדות את התרבות של בנות גילנו וצריך להמציא תרבות חדשה. בהתחלה ההרגשה היא דומה אבל לאט לאט מתבהרת התמונה וזה לא כך. זוהי מעין הזדמנות חדשה בחיים. יש ימים שאני יכולה לקבל את זה בשתי ידי ויש ימים שלא.

תרגום שרון בן יהודה
(כל האמור בלשון נקבה מתיחס גם לזכר)

עובדת עירית טירת הכרמל הוחזרה לעבודה בצו בית הדין לעבודה.

העובדת פוטר לפני מספר חודשים בטענה כי עובדת היותה אם חד הורית אינה הולמת את תפקידה. נחמה אבירן עבדה כראש מדור עבודה קהילתית ומרכזת את תיק הסיעוד בעיריה. שופטי בית הדין קבעו כי העובדת תוחזר לעבודתה והיא תקבל את מלוא השכר עבור ששת החודשים האחרונים שבהם נעדרה מהעבודה.

המקרה מהווה דוגמא לכך ששנים יכולות להאבק על זכויותיהן במקומות העבודה לערער על פיטורין לא צודקים, להתלונן על הטרדות מיניות במקומות העבודה או על אפליה בשכר שהיא תופעה שכיחה. סיפור הצלחה זה צריך לעודד נשים להיות ערות למעמדן בחברה ובמקומות העבודה.

הפמיניסטיות בגרמניה, שמאמינות שלנשים הזכות להחליט אם הן רוצות לעשות הפלה או לא. אני חושבת שהפלה בגלל אפשרות לנכות היא הפלה סלקטיבית ואני לא תומכת בה. אשה היא האחראית להחליט אם היא רוצה לטפל בילד נכה, אבל לא לרצות לעשות ילד בגלל שאולי יהיה נכה, אני לא מסכימה עם זה וזה ממש מפריע לי. נשים לא היו תומכות בהפלה המבוססת על צבע עינים או שיער, אבל רוב הנשים היו אומרות שהן מבינות אשה שתוצה להפיל ילד נכה.

בוני: סרטי "זה לא סיפור אהבה" מראה איך דמויות פורנוגרפיות מלמדות אותנו לשנוא את גופנו הנשי. עכשיו אני מגלה שהברות של החברה והדימוי המעוות בעיני החברה לגבי נכות מלמדות אותנו לשנוא את גופנו הנכה.

מקסין: "לבוא הנה זה כמו ללכת לכל אירוע פמיניסטי. אנחנו מגיעות ומיד מרגישות תחושת סולידריות. כך היינו מרגישות אילו נגישות היתה מציאות ולא סתם מס שפתיים. היינו רואות אחת את השניה בכל מקום ובמקומות עבודה. אנו רואות אחת את השניה לעיתים כה רחוקות. אני מוצאת את עצמי משווה את גופי לאנשים אחרים עם נכות ובמיוחד לנשים אחרות.

שרה: אני לא חושבת כלא נכה, לא מפנטזת כלא מנכה. אני לא חולמת להיות לא נכה ואני חושבת ששנים לא

אבל יש גם הרבה מקום לכעס מפני שאנחנו מאבדות את התרבות של בנות גילנו וצריך להמציא תרבות חדשה.

נכות לא מבינות את חוויותינו ולכן מקשות עלינו. למשל אם חברות שלי קונות בית במקום לא נגיש עבורי, זה משנה את איכות החברות בינינו כי אני חשה שזה מאין הצהרה עלי, גם אם זה לא במתכוון. נשים לא נכות הן מכשול עבורי. אני מפנטזת על עולם שבו הרוב הן נכות.

ויניפר: הנכות שלי חדשה, באתי לכנס בנסיון להרגיש בנוח עם הגלגול החדש שלי. אני חושבת שכאשר הופכים לנכות זה ממש טראומטי זה כמו לעבור מצורת חיים אחת לאחרת יש בחירה להיות מאושרות או לא. אני חושבת שקל יותר להיות מאושרת.

מזה שנים. הרגשתי בטוחה בעצמי עם 'גלדיס' ובתוכי תערובת של התרגשות ופחד.

ג'ואן מייסטר ממייסדות DAWN רשת נשים נכות בקנדה, שהיתה גם בוועדה המארגנת של הכנס, היתה בשבילי מודל ראשון לחיקוי של אשה עצמאית. גואן משותקת בכל גופה.

בוני: "מה היית רוצה להגיד לא/נשים? ג'ואן: "אני רוצה שא/נשים ידעו שאני קיימת, שאני תורמת לחברה, אני אשה מתחשבת ושותפה מלאה של החברה. אני אמיתית ולא מתכוונת להעלים. אסור להפוך אותי לשולית ולהמעיט בערכי. הנכות שלי היא רק חלק ממה שאני, קודם כל אני אשה ואני דורשת את ההכרה הזאת, זה מה שחשוב."

בוני: "את אומרת את זה בלהט". ג'ואן: "כן, כי השימוש בכסא גלגלים מיד שולל ופוסל את האדם בעיני רבים וממעיט בערכו/ה".

בוני: הכנס הזה היה עולמנו, הרגשנו בבית. הכל היה נגיש בכל מקום ראיתי א/נשים כמוני וזו היתה חגיגה לעינים. לא ידעתי עד כמה השתוקקתי לראות א/נשים כמוני. הכסאות התנגשו האחד בשני כמו מכונות מתנגשות בלונה פארק וצחקנו יחד. היו א/נשים עם מגוון עצום של נכויות.

רייציל הרסט: הרוב העצום של הקהילה עדיין רואות בנו את הסטריאוטיפ, אף אחת לא אשמה, זה פשוט מה שקרה. אנחנו צריכות לשנות את הסטריאוטיפ, שיראו אותנו כפי שאנחנו והחברה צריכה לדאוג לכך שתהיה לנו נגישות, שנוכל להסתובב שיראו אותנו כאנשים נורמלים ונוכל לתפקד ככולם.

מייק היגינס, עיוור לחלוטין: זו לא האחריות שלנו לחנך את הא/נשים, הם אלו שהפרידו אותנו מהחברה. אני עייף מזה, לא רוצה לחנך א/נשים כל הזמן".

בוני קליין: המדיה היא ההשתקפות של החברה, ושתייהן מתעלמות מאיתנו או מתייחסות אלינו כסטריאוטיפ. מראים לנו "סופר נכות", או מקרים של נצחון על אסון. לנשים לא נכות תמונות אלו מחממות את הלב, בשבילנו הן מגבילות.

אד רוברטס: אנחנו צריכים לחיות את חיינו עכשיו ולא יכולים לחכות לתרופה. במדיה נוטים להפוך את הכל לדרמה. לא כולנו יצאנו מחוזקים, הרבה מאיתנו חיים במוסדות ויש שהתאבדו.

גודי: אני מסכימה עם הנשים הנכות